

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/krakow/konkursy-i-projekty/w-kregu-poezji-lagrowej/173982,Warstata-edukacyjno-naukowe-FKL-Ravensbrck-Historia-i-pietno-Krakow-7-grudnia-2.html>
02.05.2024, 17:40

Warsztaty edukacyjno-naukowe „FKL Ravensbrück. Historia i piętno” - Kraków, 7 grudnia 2022, zgłoszenia do 30 listopada

Warsztaty edukacyjno-naukowe „FKL Ravensbrück. Historia i piętno” przeznaczone są dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych i młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz ich opiekunów i nauczycieli, szczególnie chcących przygotować się do udziału w konkursie recytatorskim „W kręgu poezji i prozy lagrowej więźniarek niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück”. Konkurs ma charakter ogólnopolski, a półfinały odbywają się corocznie w całej Polsce w miastach, gdzie swoją działalność prowadzą oddziały i delegatury IPN. W 2023 r. odbędzie się dziewiąta edycja konkursu. Warsztaty przygotowawcze dla młodzieży z Małopolski i jej opiekunów, odbędą się w Krakowie po raz pierwszy.

- Termin warsztatów: 7 grudnia 2022 r., godz. 11.00-15.30
- Termin zgłoszeń: 30 listopada 2022, kartę zgłoszenia proszę przesłać na adres: roksana.szczech@ipn.gov.pl
- Miejsce: Centrum Edukacyjne „Przystanek Historia” IPN w Krakowie, ul. J. Dunajewskiego 8
- Organizatorzy: Oddział IPN w Krakowie, Stowarzyszenie Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück w Krakowie

Program

część I, wystąpienia o charakterze wykładowym

- 11.00-11.40 – historia FKL Ravensbrück, Roksana Szczypta-Szczęch (Oddział IPN w Krakowie)
- 11.40-12.20 – Polki w FKL Ravensbrück, prof. dr hab. Elżbieta Kuta (Stowarzyszenie Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück w Krakowie)
- 12.20-13.00 – epigenetyczne dziedziczenie skutków traumy, dr n. med. Michał Mielimąka (Katedra Psychoterapii Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum, Oddział Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w Krakowie)

13.00-13.30 – przerwa

- 13.30-15.30 – część II, warsztaty aktorskie prowadzone przez Ewę Romaniak

Niemiecki obóz koncentracyjny w Ravensbrück

Ravensbrück to miejscowość w pobliżu miasta Fürstenberg, leżącego nad rzeką Havela, 85 km od Berlina. Kobięcy obóz koncentracyjny w Ravensbrück założony został przez Niemców w 1939 r. Jako pierwsze osadzono w nim działaczki niemieckiego ruchu oporu i niemieckie komunistki. Pierwszy transport więźniarek przybył prawdopodobnie w marcu, a kilka miesięcy później dotarł pierwszy transport Polek ze Śląska, Pomorza, Ziemi Lubuskiej i Prus Wschodnich. Późniejsze transporty liczyły nawet 1,5 tys. kobiet.

Łącznie w latach 1939-1945 do obozu przywieziono ponad 100 tys. kobiet (niektóre szacunki mówią o

132 tys.). Więziono tam kobiety z całej Europy, jednak największą grupę, niemal 40-tysięczną, stanowiły Polki. To również polskie kobiety (łącznie 74) stanowiły większość więźniarek, na których przeprowadzono bestialskie eksperymenty pseudomedyczne. Najmłodsza ofiara miała 16 lat, najstarsza – 45.

Doświadczenia na kobietach przeprowadzano w specjalnie do tego celu wydzielonej części rewiru. Dr Zofia Mączka, polska rentgenolog i lekarka więzienna podzieliła je na dwa rodzaje: operacje z wprowadzeniem infekcji oraz eksperymentalne operacje aseptyczne, obejmujące kości, mięśnie i nerwy. Niektóre więźniarki były operowane kilka razy. Kobiety, które wytypowano do tych eksperymentów, określano potocznie „królikami”.

Niemiecki obóz koncentracyjny w Ravensbrück był miejscem eksterminacji Polek ze wszystkich warstw społecznych. Wśród więźniarek były konspiratorki (harcerki, jak i żołnierze ZWZ-AK oraz współpracujące z Polskim Państwem Podziemnym), lekarki, prawniczki, artystki: pisarki, malarki, ale również robotnice. W nieludzkich warunkach walczyły o zachowanie ludzkiej godności i człowieczeństwa. Organizowały tajne nauczanie, uczyły się języków, pisały, organizowały tajne nabożeństwa. Robiły wszystko, by przygotować inne kobiety do życia w społeczeństwie po odzyskaniu wolności.

Wiele tysięcy Polek osadzonych w Ravensbrück zmarło z wycieńczenia lub zostało zabitych (wśród nich było ponad 160 Polek rozstrzelanych w egzekucjach zbiorowych). Blisko 8000 doczekało oswobodzenia. Okaleczone fizycznie i psychicznie, niejednokrotnie nie były w stanie pracować ani założyć rodziny.

W latach 1940–1943 w podziemiach kaplicy na cmentarzu w Fürstenbergu, dopóki nie uruchomiono krematorium na obszarze obozu, palono zwłoki więźniarek (w tym także i Polek), a prochy zakopywano w nieoznaczonych grobach.

W 1989 r. w czasie kopania grobu na cmentarzu odkryto urny, na których były umieszczone metalowe tabliczki z imionami i nazwiskami oraz datami narodzin więźniarek. Na wieczkach zapisano także datę kremacji i numer listy obozowej oraz nazwę miejscowości „Fürstenberg”, jako miejsca kremacji. Wieczka urn trafiły do Muzeum Memorial Ravensbrück – Miejsca Pamięci i Przestrogi.

Dopiero w 2019 r. pracownicy Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN mogli rozpocząć prace na cmentarzu w Fürstenbergu. Już pierwszego dnia odnaleziono urny zawierające prochy i szczątki zamordowanych Polek. Zachowały się też aluminiowe plakietki i tabliczki szamotowe z wybitymi danymi ofiar: ich imionami, nazwiskami, datami narodzin i śmierci, a nawet numery z listy krematoryjnej. Na ich podstawie zidentyfikowano 45 ofiar, m.in. Henrykę Dembowską z córką Małgorzatą, siostry Poborcówny – Irenę i Halinę, Zenonę Kierską, Krystynę Niemirycz. Odnaleziono również metalowe fragmenty ubrań, zapinki.

Prochy rozstrzelanych 45 Polek zostały uroczystie pogrzebane 6 września 2022 r. na cmentarzu Fürstenberg/Havel. IPN był głównym organizatorem uroczystości, współorganizatorem –Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Uroczystości przygotowano przy wsparciu MSZ oraz Klubu Byłych Więźniów Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück. Budowę grobu sfinansował IPN.

Pliki do pobrania

[KARTA_ZGLOSZENIA_I_RODO \(pdf, 467.3 KB\) 17.11.2022 14:00](#)

Opcje strony